

CONSIDERAȚII PRIVIND IMPORTANȚA PREDĂRII PRONUNȚIEI CELOR CARE ÎNVAȚĂ LIMBA ENGLEZĂ CA LIMBĂ STRĂINĂ

Marianna FUCIJI

Universitatea de Stat „B.P.Hasdeu”, Cahul

In the past pronunciation was not one of the main concerns of language teaching. Taking into account the Communicative Approach which took hold in the 1980s and is currently dominant in language teaching, using language to communicate should be central in all foreign language instruction. The focus on communication while studying a foreign language brings renewed importance to the teaching of pronunciation, because the study of pronunciation does not only make students aware of different sounds and sound features but can also improve their speaking immeasurably. The present article highlights the importance of pronunciation teaching, while TEFL providing opinions of different scholars, displays a number of techniques and indicates certain internet resources applicable to develop good pronunciation skills by learners of English.

În trecut, pronunția nu constituia una dintre preocupările principale în procesul predării limbilor străine. Accentul era pus pe elementele lexicale și morfo-sintactice, pe procedurile și tehnicile utilizate de cei care practicau predarea limbilor străine. Toate acestea se încadrau în ceea ce se numește azi metoda traducerii gramaticale, prescriptivism, predarea limbii scrise (în principal literare și filozofice), reguli de învățare, declinări și conjugări pe de rost, și altele. Abia la sfârșitul secolului al XIX-lea o anumită importanță i-a fost acordată limbajului oral. Această schimbare de atitudine s-a datorat, în principal, unor oameni de știință, cum ar fi: Ferdinand de Saussure, Jan Baudouin de Courtenay, Henry Sweet, Paul Passy, Daniel Jones și alții [1].

Luând în considerare abordarea comunicativă care a început în anii '80 și care domină în prezent în procesul de predare a limbilor străine, constatăm că folosirea limbajului pentru comunicarea orală ar trebui să constituie un factor principal la toate cursurile de limbi străine. Acest studiu centrat pe însușirea limbii ca mijloc de comunicare aduce o importanță majoră în predarea pronunției [2].

Morley (1987) distinge cel puțin patru grupuri de persoane care învață limba engleză și care au nevoie să-și formeze capacitatea de comunicare orală la un nivel înalt de inteligibilitate și de aceea au nevoie de asistență specială în însușirea pronunției:

1. Profesori de limbi străine și uneori facultăți de limbi străine din colegiile și universitățile din țările vorbitoare de limba engleză;
2. Oameni de afaceri, funcționari și specialiști din domeniul industrial și tehnic din țările vorbitoare de limba engleză;
3. Oameni de afaceri și diplomați care au nevoie să folosească limba engleza ca lingua franca în cadrul lucrului lor;
4. Refugiați (adulți și adolescenți) care doresc să se stabilească cu traiul în țările vorbitoare de limba engleză și să se conformeze programelor lor de formare profesională din țările respective;

La cele patru categorii ale lui Morley cu privire la persoanele care studiază limba engleză am putea adăuga cel puțin încă două grupuri:

5. Profesori de limba engleză, dar care nu sunt vorbitori nativi de limba engleză și care doresc să reprezinte o sursă importantă și un model de pronunție engleză pentru discipolii lor;
6. Persoanele, din țările nevorbitoare de limba engleză, care activează în calitate de ghid turistic, chelner, colaborator de hotel, agent vamal și alte funcții similare, care utilizează limba engleză pentru a trata corespunzător diferiți vizitatori care nu cunosc limba nativă a acestora.

Potrivit lui Morley, obiectivul de predare pentru categoriile sus-menționate nu este de ai face să aibă o pronunție exact ca a nativilor de limba engleză. Cu excepția doar câtorva indivizi extrem de talentați și motivați, însă în general un astfel de obiectiv este nereal. Un scop mai modest și mai realist este de a permite cursanților să depășească nivelul minim astfel încât pronunția lor nu va diminua capacitatea acestora de a comunica [3].

Aproape toți profesorii de limba engleză îi îndeamnă pe studenți să studieze gramatica și vocabularul, să practice dialoguri funcționale, să participe la activitățile de dezvoltare a capacităților productive, și să-și perfecțeze abilitățile de audiere și citire. Unele cadre didactice pun accent însă și pe predarea pronunției. Majoritatea profesorilor consideră că, chiar și fără o programă analitică formală a predării pronunției, precum și fără predarea unei pronunții specifice, mulți studenți par să asimileze pronunțarea utilă în cadrul studiilor lor.

După cum afirmă Jeremy Harmer, profesorii de limbi străine ar trebui să țină cont de faptul că predarea pronunției nu numai că-i face pe elevi conștienți de diferite sunete și caracteristici ale sunetelor, dar de asemenea poate îmbunătăți incomensurabil și capacitatea lor de comunicare orală. Studiarea sunetelor, a zonelor din gură unde se formează acestea, precum și a regulilor de accentuare a silabelor – toate aceste lucruri le oferă informații suplimentare despre limba engleză vorbită și îi ajută să-și atingă obiectivul de a-și îmbunătăți inteligibilitatea și cunoștințe în acest domeniu [4].

Gerald Kelly subliniază faptul că există două probleme-cheie în predarea pronunției. În primul rând ea tinde să fie neglijată. Și în al doilea rând, atunci când aceasta nu este neglijată, există tendința, mai degrabă, de a reacționa la o anumită problemă care poate apărea în timpul lecției, decât ca aceasta să fie planificată strategic. Pronunția este neglijată de către profesori din cauza lipsei de cunoaștere a teoriei pronunției. Deci, există o necesitate de a îmbunătăți competențele practice ale profesorilor în procesul de predare a pronunției [5].

Există diverse tehnici și activități pe care profesorii de limbi străine le pot utiliza în cazul în care decid să facă pronunția o parte integrantă a predării lor. Aici putem distinge atât tehnici foarte fixe, cum ar fi exersarea, cât și activități de cercetare mai complexe, cum ar fi determinarea studenților să identifice caracteristici ale pronunției în cadrul textelor audiate. Astfel, profesorii de limbi străine trebuie să facă distincție între părțile-cheie din procesul de predare a pronunției: predarea competențelor productive pe de o parte și predarea aptitudinilor receptive pe de altă parte. Elevii trebuie să învețe să audă diferența dintre fonemele limbii străine și ale limbii lor materne. Ei trebuie să aplice aceste cunoștințe prin producerea sunetelor. Exercițiile de fonetică sunt utile în dezvoltarea ambelor tipuri de abilități, dar exercițiile ce implică audierea textelor sunt cele mai eficiente în dezvoltarea aptitudinilor receptive [6].

Cercetătorul moldovean, specialist în fonetica limbii engleze, N.Babâră, consideră că vorbitorii de limba română deseori se ciocnesc cu greutate în pronunțarea corectă a diftongilor limbii engleze. Aceasta se referă la articularea incorectă a unor elemente ce formează diftongul: utilizarea accentului incorect și a intensității incorecte. În cadrul lecțiilor sale de fonetică practică, N.Babâră aplică examinarea sunetelor în plan comparativ-contrastiv care ajută la stabilirea specificului sunetelor limbilor studiate la nivelul pronunției și ortografiei. Prin compararea diftongilor limbii engleze cu diftongii existenți în limba română atenția studentului se îndreaptă la asemănări și diferențe în articularea, pronunția și ortografia acestor sunete vocalice compuse [7].

Magdalena Wrembel (cercetătoare poloneză de la Universitatea Adam Mickiewicz) afirmă că metodele de folosire a simțurile umane sunt aplicate cu succes de către profesorii care predau fonetica pentru a face lecțiile mai eficiente [8]:

1 Vizual: privirea imaginilor și a reprezentărilor desenate ale simbolurilor fonemice; folosirea tabelor cu vocale și a tabelor cu foneme, diagrame și cartele, bazându-se pe percepția vizuală a mișcărilor musculare, a articulațiilor celor care învață limba străină atunci când prezintă un sunet nou sau un cuvânt mai curând prin mimare decât prin numirea acestuia.

2. Auditiv: ascultare și repetare; asocierea unui sunet cu o sintagmă folosită ca un dispozitiv mnemonic; rostirea unui model doar o singură dată și instaurarea unui moment de liniște pentru procesarea internă conștientă.

3. Tactil: utilizarea recuzitelor pentru a demonstra caracteristicile sistemului sonor al limbii engleze, de exemplu, o bandă elastică – pentru a ilustra lungimea vocalei, chibrituri sau o bucată de hârtie pentru a permite aspirația; plasarea degetelor în cele două colțuri ale gurii pentru a urmări mișcările de buze de la forma deschisă și până la poziția de rotunjire, atunci când se produc sunetele iii uuu iii uuu.

4. Kinesthetic: urmărirea contururilor intonației cu mâinile, modelarea gurii cu mâinile, numărarea silabelor pe degete, aplaudarea sau ștampilarea ritmului.

Internetul prezintă un mare avantaj prin diseminarea informațiilor și materialelor didactice. Ele pot fi foarte utile în cazul în care cineva vrea să găsească resurse adecvate pentru predare (note de curs, tutoriale, cuvântări etc.). Cu toate acestea, calea spre fonetică necesită și sunete și imagini, care trebuie să fie reale. Pentru multe domenii posibilitatea de a efectua experimente este esențială. Apariția resurselor din Internet precum materiale audio și video, limbaje de programare ca Java au deschis noi posibilități pentru predarea la un înalt nivel a foneticii [9]. De exemplu situl <<http://www.readinga-z.com>> oferă mii de materiale didactice în limba engleză gata de a fi imprimate. Profesori tineri de limba engleză pot găsi pe acest site cărți profesionale, proiecte de lecții și diferite teste la orice temă studiată în cadrul lecțiilor practice. Site-urile <www.youtube.com> și <www.Teacherstube.com> oferă de asemenea multe secvențe audio și video utile pentru lecții de limba engleză. În cadrul studierii foneticii limbii engleze se recomandă de accesat următoarele paginile din internet:

- ✓ <http://www.btinternet.com/~ted.power/esl0105.html>
- ✓ <http://allphonetics.blogspot.com/>
- ✓ www.soundsenglish.com/phonetics
- ✓ <http://www.english-for-students.com/Diphthongs.html>

După cum afirmă savantul suedez Anders Eriksson internetul oferă multe avantaje care pot fi folosite în mod profitabil în predarea foneticii, dar sunt observate unele rezerve, cum ar fi: a) resursele din internet sunt neprelucrate și greu de găsit; b) întregul potențial al Internet-ului nu este de obicei utilizat [10].

Prin urmare, este important să se faciliteze căutarea materialelor relevante prin înființarea inventarelor structurale și să se încurajeze dezvoltarea resurselor de înaltă calitate, care să determine utilizarea pe deplin a potențialului Internetului.

Adresele electronice indicate mai jos ar putea fi folosite de către profesorii de limba engleză și de toți cei care studiază și doresc să-și îmbunătățească abilitățile lor legate de pronunție:

BBC World Service <http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/>

The British Council's guide to TEFL qualifications, with links to centres running TEFL courses: <http://www.britcoun.org/english/quals.htm>

International Association of Teachers of English as a Foreign Language (IATEFL) <http://www.iatefl.org>

International Phonetic Association <http://www.arts.gla.ac.uk/IPA/ipa.html>

SummerCourse in English Phonetics(SCEP) at UCL <http://www.phon.ucl.ac.uk/home/scep>

English Pronunciation Tip of the Day (a simple example of web-based materials for individual study) <http://www.phon.ucl.ac.uk/home/johnm/eptod/tiphome.htm>

În scopul de a contribui la îmbunătățirea pronunției lor, profesorii trebuie în primul rând, să identifice și să facă conștienți elevii de greșelile lor de pronunție și să stimuleze preocuparea lor pentru pronunțare – aceasta poate face ca elevii să-și stabilească singuri obiective rezonabile și să se ghideze singuri spre realizarea lor.

Pentru a se angaja și a menține acest entuziasm, atenția și motivația par a fi foarte importante pentru discipoli. Pentru a evita orice inconveniențe, atât cei care studiază, cât și profesorul trebuie să aibă în vedere faptul că procesul de îmbunătățire a pronunției este gradual și inexactitățile vor dispărea, bineînțeles doar după exersări permanente. Cei care învață ar trebui să fie capabili să-și corecteze propriile greșeli de pronunțare, astfel încât aceștia să simtă o anumită responsabilitate în procesul de învățare a pronunției. Profesorii, pe de altă parte, ar trebui să fie niște buni asistenți, pedagogi, motivatori și facilitatori, care i-ar ajuta pe studenții lor să-și atingă obiectivele propuse [11].

Fără îndoială, lucrul asupra pronunției în mod regulat, poate contribui la îndeplinirea următoarelor obiective în predarea limbilor străine și anume dezvoltarea capacităților de vorbire și audiere. Cu toate acestea, deși activitățile ce țin de audiere și vorbire sunt o parte esențială a fiecărei lecții de fonetică, este puțin probabil că doar lucrul asupra acestor două competențe ar putea să ducă la îmbunătățirea pronunțării.

Pronunția se dezvoltă foarte bine prin practicarea acesteia, în special, prin tipul de activități care sunt plăcute și interesante pentru studenți și, mai presus de toate, care să corespundă nevoilor fiecărui elev pentru a-l ajuta să progreseze prin propriile obiective de învățare.

Referințe:

1. Vivanco Torres H. Some Considerations on the Teaching of Pronunciation: Past and Present // *Phonetics Group Bulletin* No 5, 1991 (Universidad de Chile), p.14-22.
2. Celce-Murcia M. Teaching Pronunciation: A Reference for Teachers of English to Speakers of Other Languages. 1987. - p.7. <http://web.ntpu.edu.tw/~language/workshop/pronunciation1.pdf>
3. Idem, p.8.
4. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. Pearson Education Limited, 2001. - p.183-185.
5. Kelly G. How to Teach Pronunciation. Pearson Education Limited, 2000; p.139.
6. Idem, p.140.
7. Babără N. Aspecte de Predare a Diftongilor din Limba Engleza. Chișinău: USM, 1990, p.35-75.
8. Wrembel M. Innovative Approaches to the Teaching of Practical Phonetics Adam Mickiewicz University. www.phon.ucl.ac.uk/home/johnm/ptlc2001/pdf/wrembel.pdf
9. Eriksson A. Web-Accessible Resources for Teaching Phonetics // Department of Phonetics, Umeå University, S-901 87 Umeå, Sweden; p.45. www.ling.gu.se/~anders/papers/Berlin.pdf
10. Idem, p.46.
11. Mortimer C. Elements of Pronunciation. Cambridge: Cambridge University Press, 1992; p.134.

Prezentat la 01.12.2010